

Kouluterveyskyselyn yhteenveto – Rusko 2025

(Hyvinvointilautakunnan HYTE-kertomuksen tausta-aineistoksi)

Tämä yhteenveto perustuu Ruskon **Kouluterveyskyselyn 2025** nostoihin ja vertailuun koko maan tilanteeseen

Tulokset antavat poikkeuksellisen selkeän kuvan Ruskon lasten ja nuorten hyvinvoinnin rakenteesta: missä kunta onnistuu ja missä riskit kasaantuvat.

1. Ruskon keskeinen profiili

Rusko on kouluyhteisönä **turvallinen, toimiva ja aikuiskontaktien osalta vahva**. Samaan aikaan osa nuorista – erityisesti yläkouluikäisistä – **voi selvästi huonommin kuin alakouluikäiset**, ja hyvinvointiero kasvaa iän myötä.

Tämä ei ole yksittäisten nuorten ongelma vaan **siirtymävaiheen (alakoulu → yläkoulu) rakenteellinen haavoittuvuus**.

2. Kouluyhteisö on Ruskon selvä vahvuus

Kouluterveyskyselyn mukaan Ruskon kouluissa on:

- **vähemmän kiusaamista** kuin maassa keskimäärin
- **parempi koulurauha**
- **enemmän mahdollisuuksia keskustella aikuisten kanssa**

Esimerkiksi:

- Koulurauha koetaan hyväksi tai riittäväksi selvästi useammin Ruskon kouluissa kuin koko maassa.
- Kiusattujen osuus on Ruskoa koskevissa mittareissa järjestelmällisesti valtakunnallista tasoa alempi.

Tämä tarkoittaa, että **koulut toimivat hyvinvointia tukevinä yhteisöinä**. Nuorten pahoinvointi ei selity turvattomalla kouluympäristöllä.

3. Hyvinvointi heikkenee voimakkaasti yläkouluun siirryttäessä

Alakoululaisista:

- 85 % on tyytyväisiä elämäänsä
- vain 8 % kokee terveytensä keskimertaiseksi tai huonoksi

Yläkoulussa:

- elämään tyytyväisten osuus putoaa 68 prosenttiin
- heikoksi koettu terveydentila lähes kolminkertaistuu

Samaan aikaan:

- koulusta pitävien osuus laskee
- aamupalan syöminen vähenee
- liikunnan määrä laskee jyrkästi

Tämä on Ruskon keskeinen hyvinvointiriskin ydin:
murrosikä katkaisee hyvinvoinnin jatkumon.

4. Liikunta ja arjen rytmi heikkenevät

Yläkouluikäisillä:

- vapaa-ajan liikunta vähenee merkittävästi
- aamupalan syöminen heikkenee
- liikkumattomuus on edelleen yleistä

Samaan aikaan mielen kuormitus kasvaa. Tämä yhdistelmä lisää riskiä:

- mielenterveysoireiluun
- syrjäytymiseen
- koulumotivaation laskuun

Kyse ei ole vain yksilöistä vaan siitä, että **nuoret eivät löydä arkeensa riittävästi tukevia rakenteita murrosiässä.**

5. Mielen hyvinvoinnin signaalit

Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan noin:

- joka viides nuori on kokenut vähintään kahden viikon mittaista masentuneisuutta
- joka neljäs on ollut huolissaan omasta mielialastaan

Rusko ei poikkea tältä osin merkittävästi valtakunnallisesta tasosta, mutta yhdistettynä liikunnan hiipumiseen ja arjen rytmin heikkenemiseen tämä muodostaa **kasautuvan riskin**

6. Mitä tämä tarkoittaa Ruskon HYTE-työlle?

Kouluterveyskyselyn viesti on selkeä:

Ruskon haaste ei ole koulujen toimivuus – vaan **lasten ja nuorten arjen kokonaisuus koulun ulkopuolella.**

Tarve kohdistuu erityisesti:

- murrosikäisiin
- perheiden arjen tukemiseen
- liikunnan ja harrastamisen saavutettavuuteen
- mielenterveyden varhaiseen tukeen

Rusko on rakenteellisesti hyvässä asemassa, koska:

- koulu toimii hyvin
- yhteisöllisyys on vahvaa
- kunta on riittävän pieni toimivien palveluketjujen rakentamiseen

HYTE-työn painopisteen tulisi siksi olla:

alakoulusta yläkouluun siirtymisen tukemisessa ja nuorten arjen yhdyspintojen vahvistamisessa.